

نگرش دانشجویان رشته بهداشت محیط و حرفه ای نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

حامد رضاخانی مقدم (PhD Student)^۱، عبدالله درگاهی (PhD Student)^{۲*}، علی عزیزی (PhD)^۳، فرهاد امیریان (MD)^۴، سمیه صحرایی (MSc)^۵

۱. دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۲. دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران
۳. گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران
۴. دستیار پاتولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران
۵. گروه پرستاری، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

دریافت: ۹۴/۵/۲۸، اصلاح: ۹۵/۵/۲۴، پذیرش: ۹۵/۵/۲۵

خلاصه

سابقه و هدف: شناخت عوامل موثر بر نگرش دانشجویان بهداشت محیط از جمله ضرورت هایی است که می تواند در تدوین مقررات، فراهم نمودن امکانات مناسب، برنامه ریزی موفق برای تربیت نیروهای بهداشتی حاذق و توانمند و ایجاد محیطی پرشور در دانشکده موثر باشد. لذا هدف از این پژوهش، بررسی نگرش دانشجویان رشته بهداشت محیط و حرفه ای نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل می باشد.

مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی مقطعی تعداد ۱۰۰ نفر از دانشجویان دانشکده بهداشت مشغول به تحصیل در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ در دو رشته بهداشت محیط و حرفه ای به طور سرشماری انتخاب شدند. روش گردآوری داده ها با استفاده از پرسشنامه دانشگاه مینه سوتای آمریکا، حاوی ۱۷ سوال با مقیاس طیفی لیکرت بود. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS-16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین و انحراف معیار نمره نگرش به آینده شغلی، در دانشجویان رشته بهداشت محیط، $52/5 \pm 9/86$ و در دانشجویان رشته بهداشت حرفه ای، $52/8 \pm 8/1$ می باشد. نمره نگرش نسبت به آینده شغلی دانشجویان مورد مطالعه از میانگین نمره قابل قبول (۵۱) بیشتر می باشد و همچنین حداقل و حداکثر نمره نگرش، در دانشجویان بهداشت محیط به ترتیب ۲۶ و ۷۱ و در دانشجویان بهداشت حرفه ای به ترتیب ۴۱ و ۷۰ می باشد.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج، دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود نگرش مثبتی داشتند. تعدیل ظرفیت پذیرش دانشجویان رشته بهداشت محیط و حرفه ای، توزیع مناسب نیروی انسانی، آشنایی کاملتر دانش آموزان با رشته های تحصیلی دانشگاهی قبل از شرکت در آزمون سراسری و آرایه مشاوره و حمایت از دانشجویان در توجیه رشته تحصیلی و آینده شغلی می تواند در بهبود نگرش آنها مفید واقع شود.

واژه های کلیدی: نگرش دانشجویان، بهداشت محیط و حرفه ای، رشته تحصیلی و آینده شغلی، اردبیل.

مقدمه

شغلی را به همراه خواهد داشت و آن نیز موجب موفقیت شغلی خواهد شد (۳).

بدین جهت، می توان گفت بین انگیزش شغلی و موفقیت شغلی رابطه متقابلی وجود دارد (۴). رضایت شغلی بر اثر عوامل متعددی حاصل می شود. رضایت شغلی که نوعی احساس مثبت فرد نسبت به شغلش است، زائیده عواملی چون: شرایط محیط کار، نظام سازمانی شغل، روابط حاکم بر محیط کار و تأثیر عوامل فرهنگی است. بنابراین، می توان نتیجه گرفت رضایت شغلی احساس روانی است که از

امروزه مطالعه نگرش به عنوان ممتازترین مفهوم روانشناسی اجتماعی جایگاه ویژه ای در میان پژوهش ها دارد (۱). موفقیت در هر کار و رسیدن به هدف نیازمند نوعی نگرش مثبت به آن عمل یا هدف می باشد. به طور کلی ترکیب شناخت ها، احساس ها و آمادگی برای عمل نسبت به یک مساله را نگرش شخص نسبت به آن مساله می گویند. اگر فردی به شغل خود علاقمند نباشد، ادامه کار خسته کننده و حتی غیر ممکن خواهد بود (۲). نگرش مثبت نسبت به آینده شغلی، انگیزش

* نویسنده مسئول مقاله: عبدالله درگاهی

محسوب گردید. برای ارزیابی وضعیت نگرش دانشجویان نسبت به آینده شغلی و رشته تحصیلی میانگین نمرات دانشجویان با میانگین آزمون که نمره ۵۱ بود، مقایسه گردید. سپس نمرات کم تر از ۵۱ به عنوان نگرش منفی و نمرات بیشتر از آن به عنوان نگرش مثبت در نظر گرفته شد. سؤالات مربوط به رشته تحصیلی به صورت توزیع فراوانی با آزمونهای آماري توصیفی نظیر میانگین و انحراف معیار و برای مقایسه میانگین نمرات دو جنس مؤنث و مذکر، دو رشته بهداشت محیط و بهداشت حرفه ای از آزمونهای t-test و کای دو نرم افزار SPSS-16 استفاده شد.

یافته ها

در مجموع ۱۰۰ پرسشنامه تکمیل شد. از مجموع افراد شرکت کننده ۳۳ نفر (۳۳٪) مرد و ۶۷ نفر (۶۷٪) زن بودند. و همچنین ۶۸ نفر (۶۸٪) در رشته بهداشت محیط و ۳۲ نفر (۳۲٪) در رشته بهداشت حرفه ای مشغول به تحصیل بودند. در رابطه با ارتباط تاهل با نگرش دانشجویان بهداشت محیط و حرفه ای به آینده شغلی خود ۸۰/۲٪ مجرد و ۱۸/۸٪ متأهل بدست آمد. همچنین از نظر سکونت، ۴۹/۵٪ خوابگاهی، ۲۶/۷٪ منزل پدری، ۱۵/۸٪ منزل شخصی و ۶/۹٪ استیجاری بودند. ۶۸/۶٪ از دانشجویان بهداشت محیط و ۵۳/۲٪ از دانشجویان بهداشت حرفه ای معتقد بودند که این رشته در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری از ارزش بیشتری برخوردار خواهد شد. ۳۷/۳٪ دانشجویان بهداشت محیط و ۴۳/۷٪ دانشجویان بهداشت حرفه ای از انتخاب رشته کاملاً راضی یا راضی بودند. همچنین ۵۹/۷٪ دانشجویان بهداشت محیط و ۴۶/۹٪ دانشجویان بهداشت حرفه ای معتقد بودند که دروس ارائه شده با نیازهای فردی و انتظارات دانشجویان متناسب نمی باشد. میانگین و انحراف معیار نمره نگرش به آینده شغلی، در دانشجویان رشته بهداشت محیط، $52/5 \pm 9/86$ و در دانشجویان رشته بهداشت حرفه ای، $52/8 \pm 8/1$ می باشد. با توجه به نمره میانگین آزمون ۵۱ میانگین نمره نگرش نسبت به آینده شغلی دانشجویان مورد مطالعه از میانگین نمره قابل قبول بیشتر می باشد و همچنین حداقل و حداکثر نمره نگرش، در دانشجویان بهداشت محیط به ترتیب ۲۶ و ۷۱ و در دانشجویان بهداشت حرفه ای به ترتیب ۴۱ و ۷۰ می باشد. بررسی ارتباط جنسیت دانشجویان این دو رشته با نگرش آنها به آینده شغلی خود مشخص ساخت که میانگین و انحراف معیار نگرش دانشجویان بهداشت محیط در مردان برابر با $51 \pm 12/9$ و در بین خانمها $53/21 \pm 2$ بود. در مورد دانشجویان رشته بهداشت حرفه ای میانگین و انحراف معیار نگرش به آینده شغلی در مردان $52/2 \pm 9/7$ و در بین دختران دانشجویان $53/2 \pm 7/2$ بدست آمد. نتایج حاصل از نگرش دانشجویان بهداشت محیط و حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به آینده شغلی نشان داد که به ترتیب ۵۶/۷٪ و ۳۷/۶٪ دانشجویان با کار کردن در زمینه بهداشت محیط و حرفه ای کاملاً موافق و موافق بودند و به ترتیب تنها ۷/۵٪ و ۱۸/۸٪ دانشجویان با کار کردن در زمینه بهداشت محیط و حرفه ای کاملاً مخالف بودند. ۵۵/۳٪ دانشجویان بهداشت محیط و ۵۳/۲٪ دانشجویان بهداشت حرفه ای در پاسخ به این سوال که نسبت به بازار کار در این رشته نگرانی ندارم کاملاً مخالف و مخالف بودند و ۳۵/۸٪ دانشجویان بهداشت محیط و ۴۳/۸٪ دانشجویان بهداشت حرفه ای در خصوص وضعیت اشتغال در مقاطع پایینتر این رشته نظری نداشتند. ارتباط بین جنس و نگرش به رشته بهداشت

عوامل اجتماعی متأثر می گردد(۴). آگاهی از چگونگی نگرش هم برای پیش بینی رفتارهای اجتماعی و هم برای تفسیر پس از وقوع آن می تواند مفید باشد. از آنجا که دانشگاه ها منشأ تحولات جامعه در عرصه های مختلف بوده است و دانشجویان به عنوان ارکان اصلی دانشگاه در آینده پیکره اصلی سازمان ها و ارگان های مختلف جامعه را تشکیل می دهند بدیهی است که با توجه به اهمیت رشته های بهداشتی، دانستن نگرش دانشجویان این رشته به آینده شغلی آنها از اهمیت خاصی برخوردار است(۵).

شناخت عوامل موثر بر نگرش دانشجویان بهداشت محیط از جمله ضرورت هایی است که می تواند در تدوین مقررات، فراهم نمودن امکانات مناسب، برنامه ریزی موفق برای تربیت نیروهای بهداشتی حاذق و توانمند و ایجاد محیطی پرشور در دانشکده موثر باشد(۶) نداشتن آگاهی و علاقه به رشته تحصیلی موجب بوجود آمدن عدم تطابق بین آینده شغل افراد با نیازها و انتظارات می شود و عواقب سوء ناشی از این مسئله متوجه نظام آموزشی و سیستم سلامت می گردد(۷). ایجاد سرخوردگی و بروز احساس عدم امنیت شغلی در دانش آموختگان رشته های بهداشتی و درمانی، که در آنها بکارگیری و وجود نیروهای متخصص از اهمیت ویژه ای برخوردار است می تواند منجر به هدر رفتن سرمایه های مادی و معنوی شود(۸). نتایج تحقیقات صمدی و همکاران نشان داد که نگرش دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی همدان نسبت به آینده شغلی خود پایین است(۹). از آنجاییکه دانشجویان نیروی انسانی آینده جامعه می باشند لذا شناخت مسائل و مشکلات آنان به منظور برنامه ریزی در رفع آنها جزء وظایف اساسی نظام آموزشی است، لذا هدف از این پژوهش، بررسی نگرش دانشجویان رشته بهداشت محیط و حرفه ای نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۳ می باشد.

مواد و روشها

این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی بوده که در سال ۱۳۹۳ بر روی ۱۲۵ نفر از دانشجویان رشته های بهداشت محیط و حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام گردید نمونه گیری از طریق سرشماری انجام شد. پرسشنامه پس از برگزاری جلسات توجیهی به افراد مذکور ارائه گردید و در نهایت از ۱۲۵ پرسشنامه توزیع شده ۱۰۰ نفر از دانشجویان پرسشنامه ها را تکمیل نموده و برگشت دادند. از این ۲۵ نفر که به پرسشنامه پاسخ ندادند ۱۵ نفر دختر(۷ نفر بهداشت محیط و ۸ نفر بهداشت حرفه ای) و ۱۰ نفر پسر(۶ نفر بهداشت محیط و ۴ نفر بهداشت حرفه ای) بودند. ابزار پژوهش، پرسشنامه مورد استفاده در دانشگاه مینه سوتای آمریکا بود(۱۰)، که توسط پژوهشگران این مطالعه ترجمه و به تأیید رسید و شامل دو بخش اطلاعات فردی و سؤالات نگرش دانشجویان بهداشت محیط و حرفه ای نسبت به آینده شغلی و رشته تحصیلی(۱۷ سوال) بود. پرسشنامه قبل از توزیع در اختیار متخصصان رشته های بهداشت محیط، حرفه ای و ارگونومی قرار گرفت و از حیث روایی صوری و محتوا تأیید گردید. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از فرمول ضریب آلفای کرونباخ($\alpha=0/86$) بدست آمد. برای سؤالات نگرش، امتیازدهی به هر عبارت یا گویه با استفاده از طیف لیکرت و معیار درجه بندی ۱ تا ۵ برای درجات کاملاً مخالف تا کاملاً موافق انجام گرفت. بر این اساس نمره ۱۷ نشانگر حداقل گرایش و نمره ۸۵ نمایانگر حداکثر گرایش مثبت به آینده شغلی

محیط معنادار نبود ($P=0/418$)، همچنین این ارتباط در رشته بهداشت حرفه‌ای هم معنادار نبود ($P=0/74$). سایر یافته‌های این تحقیق در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. توزیع فراوانی (درصد) پاسخ‌های دانشجویان رشته‌های بهداشت محیط و حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در مورد نگرش نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی

سوالات	کاملاً موافقم		موافقم		نظری ندارم		مخالقم		کاملاً مخالفم	
	حرفه‌ای	محیط	حرفه‌ای	محیط	حرفه‌ای	محیط	حرفه‌ای	محیط	حرفه‌ای	محیط
این رشته را انتخاب کردم زیرا نمرات من فقط اجازه پذیرش در این رشته را می‌داد	۲۰ (۲۹,۹)	۹ (۲۸,۱)	۱۸ (۲۶,۹)	۱۴ (۴۳,۸)	۱۲ (۱۷,۹)	۳ (۹,۴)	۱۲ (۱۷,۹)	۳ (۹,۴)	۵ (۷,۵)	۳ (۹,۴)
من از انتخاب این رشته راضی هستم	۱۲ (۱۷,۹)	۱۱ (۳,۱)	۱۳ (۱۹,۴)	۱۳ (۴۰,۶)	۱۷ (۲۵,۴)	۹ (۲۸,۱)	۱۱ (۱۶,۴)	۴ (۱۲,۵)	۱۴ (۲۰,۹)	۵ (۱۵,۶)
اهداف دروس ارائه شده با نیازهای فردی و انتظارات دانشجویان متناسب است	۳ (۴,۵)	۲ (۶,۳)	۱۳ (۱۹,۴)	۶ (۱۸,۸)	۱۱ (۱۶,۴)	۹ (۲۸,۱)	۲۵ (۳۷,۳)	۱۱ (۳۴,۴)	۱۵ (۲۲,۴)	۴ (۱۲,۵)
من پس از تحصیل در این رشته علاقه بیشتری نسبت به رشته‌ام پیدا کرده‌ام	۱۱ (۱۶,۴)	۲ (۶,۳)	۱۷ (۲۵,۴)	۱۲ (۳۷,۵)	۱۳ (۱۹,۴)	۷ (۲۱,۹)	۱۳ (۱۹,۴)	۷ (۲۱,۹)	۱۳ (۱۹,۴)	۴ (۱۲,۵)
به نظر من این رشته در مقاطع بالاتر ارزش بیشتری پیدا می‌کند	۲۲ (۳۲,۸)	۷ (۲۱,۹)	۲۴ (۳۵,۸)	۱۰ (۳۱,۳)	۱۰ (۱۴,۹)	۶ (۱۸,۸)	۵ (۷,۵)	۳ (۹,۴)	۶ (۹)	۶ (۱۸,۸)
به نظر من دانشجویان دیگر رشته‌ها نظر مناسبی نسبت به رشته‌ام دارند	۴ (۶)	۳ (۹,۴)	۱۱ (۱۶,۴)	۶ (۱۸,۸)	۱۳ (۱۹,۴)	۹ (۲۸,۱)	۱۶ (۲۳,۹)	۸ (۲۵)	۲۳ (۳۴,۳)	۶ (۱۸,۸)
به نظر من جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنم نسبت به این رشته دید مثبتی دارند	۶ (۹)	۱ (۳,۱)	۱۰ (۱۴,۹)	۷ (۲۱,۹)	۱۵ (۲۲,۴)	۹ (۲۸,۱)	۲۱ (۳۱,۳)	۸ (۲۵)	۱۵ (۲۲,۴)	۷ (۲۱,۹)
اساتید این رشته باعث ترغیب دانشجویان برای پیدا کردن شغل مناسب می‌شوند	۸ (۱۱,۹)	۴ (۱۲,۵)	۱۷ (۲۵,۴)	۸ (۲۵)	۲۴ (۳۵,۸)	۷ (۲۱,۹)	۱۰ (۱۴,۹)	۱۲ (۳۷,۵)	۸ (۱۱,۹)	۱ (۳,۱)
به نظر من مزایای حقوقی اشتغال در این رشته مناسب است	۷ (۱۰,۴)	۲ (۶,۳)	۲۲ (۳۲,۸)	۱۰ (۳۱,۳)	۲۴ (۳۵,۸)	۱۲ (۳۷,۵)	۱۰ (۱۴,۹)	۵ (۱۵,۶)	۴ (۶)	۳ (۹,۴)
من نسبت به بازار کار این رشته نگرانی ندارم	۹ (۱۳,۴)	۱ (۳,۱)	۴ (۶)	۴ (۱۲,۵)	۱۷ (۲۵,۴)	۱۰ (۳۱,۳)	۱۷ (۲۵,۴)	۱۰ (۳۱,۳)	۲۰ (۲۹,۹)	۷ (۲۱,۹)
به نظر من و وضعیت اشتغال برای مقاطع پایین تر بهتر از مقاطع بالاتر است	۶ (۹)	۴ (۱۲,۵)	۱۰ (۱۴,۹)	۵ (۱۵,۶)	۲۴ (۳۵,۸)	۱۰ (۱۴,۹)	۱۰ (۱۴,۹)	۱۷ (۲۵,۴)	۵ (۱۵,۶)	۵ (۱۵,۶)
من کار کردن در زمینه این رشته را دوست دارم	۱۶ (۲۳,۹)	۶ (۱۸,۸)	۲۲ (۳۲,۸)	۶ (۱۸,۸)	۱۹ (۲۸,۴)	۹ (۲۸,۱)	۵ (۷,۵)	۵ (۱۵,۶)	۵ (۷,۵)	۶ (۱۸,۸)
پس از گذراندن مقطع کارشناسی در مقاطع بالاتر ادامه تحصیل می‌دهم	۲۰ (۲۹,۹)	۶ (۱۸,۸)	۱۸ (۲۶,۹)	۷ (۲۱,۹)	۱۳ (۱۹,۴)	۱۱ (۳۴,۴)	۸ (۱۱,۹)	۶ (۱۸,۸)	۸ (۱۱,۹)	۲ (۶,۳)
اشتباهاً در این رشته پذیرفته شده‌ام	۵ (۷,۵)	۱ (۳,۱)	۱۱ (۱۶,۴)	۴ (۱۲,۵)	۱۰ (۱۴,۹)	۷ (۲۱,۹)	۱۶ (۲۳,۹)	۶ (۱۸,۸)	۲۵ (۳۷,۳)	۱۴ (۴۳,۸)
دروس ارائه شده کاربردی و قابل استفاده در محیط کار هستند	۲ (۳)	۱ (۳,۱)	۱۵ (۲۲,۴)	۸ (۲۵)	۱۰ (۱۴,۹)	۹ (۲۸,۱)	۲۰ (۲۹,۹)	۵ (۱۵,۶)	۲۰ (۲۹,۹)	۹ (۲۸,۱)
سر فصل دروس ارائه شده با محتوای آموزشی متناسب با نیازهای جامعه است	۰ (۰)	۰ (۰)	۱۷ (۲۵,۴)	۹ (۲۸,۱)	۱۹ (۲۸,۴)	۱۰ (۳۱,۳)	۲۳ (۳۴,۳)	۹ (۲۸,۱)	۸ (۱۱,۹)	۴ (۱۲,۵)

که به رشته مورد نظر اشتغال داشته یا در حال تحصیل آن می باشند. یافته‌های حاصل از پژوهش نشان داد که اکثر دانشجویان شاغل به تحصیل مونث بوده که به نظر می رسد حاکی از میزان علاقه آنها نسبت به رشته تحصیلی در مقایسه با

جنس مذکر و افزایش تعداد شرکت کنندگان زن در مقایسه با مردان در کنکور

بحث و نتیجه گیری

شناخت مسائل و مشکلات و نگرش دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی خود به منظور برنامه ریزی در رفع آنها و بهبود وضعیت از وظایف نظام آموزش عالی کشور می باشد چرا که دانشجویان نشانه ای بر کارایی نظام آموزشی کشور هستند و شرایط و نگرش آنها می تواند نمونه ای از شرایط و نگرش سایر افرادی

بهداشت محیط شاغل در استان اصفهان انجام شد که دانش آموختگان کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد به ترتیب ۳۱، ۳۸ و ۲۶ نوع فعالیت را به عنوان فعالیت های شغلی خود عنوان کردند. همچنین محققین اعلام نمودند که سرفصل دروس این رشته بایستی مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفته تا بتواند نیازهای شغلی آنها را برآورده نماید (۱۷). که با یافته های پژوهش حاضر مطابقت دارد. بر اساس یافته های این مطالعه ۳/۳۷٪ از دانشجویان رشته بهداشت محیط و ۷/۴۳٪ از دانشجویان رشته بهداشت حرفه ای از انتخاب این رشته رضایت دارند. تنوع دروس بهداشت حرفه ای و نیز وجود صنایع و کارخانجات متنوع در سطح استان و جاذبه های آموزشی و پژوهشی زیادی که در این صنایع وجود دارند، از دلایل نگرش بهتر دانشجویان این رشته می باشند.

براساس یافته های این پژوهش نگرش دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها مثبت ارزیابی می شود. تعدیل ظرفیت پذیرش دانشجویان رشته بهداشت محیط و حرفه ای، توزیع مناسب نیروی انسانی، آشنایی کاملتر دانش آموزان با رشته های تحصیلی دانشگاهی قبل از شرکت در آزمون سراسری و آرایه مشاوره و حمایت از دانشجویان در توجیه رشته تحصیلی و آینده شغلی می تواند در بهبود نگرش آنها مفید واقع شود. بنابراین برنامه ریزی جهت حل این مشکلات از مسایل مهم می باشد که باید توسط مسئولین ذیربط مورد بررسی قرار گیرد. برنامه ریزی کوتاه مدت و بلند مدت برای افزایش کارایی و بهره وری صحیح از نیروهای انسانی بهداشتی باید صورت گیرد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان بر خود لازم می دانند که از تمامی دانشجویانی که در این تحقیق شرکت کرده اند تشکر و قدردانی بعمل آورند.

سراسری می باشد. به نظر می رسد که علاقه به رشته تحصیلی و رشته انتخابی می تواند موجب پیشرفت و ارتقای علمی دانشجویان و عدم علاقه آنها منجر به دلزدگی، ناامیدی و خستگی از ادامه تحصیل شود (۱۱). همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد که ۶۱ درصد از دانشجویان دارای نگرش مثبت نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود بودند. عمده ترین دلیل نگرش مثبت به آینده شغلی رشته بهداشت محیط و حرفه ای به ترتیب علاقه به فیلد کاری بهداشت محیط و حرفه ای، دریافت حقوق و دستمزد مناسب پس از اشتغال، ترغیب دانشجویان توسط اساتید برای ادامه تحصیل در این رشته اعلام شده بود و به نظر می رسد این عوامل می تواند زمینه افزایش انگیزه تحصیلی دانشجویان را فراهم نماید و با پژوهش انجام شده توسط صمدی و همکاران مطابقت ندارد (۹) ولی با پژوهش انجام شده توسط Donnelly و همکاران (۱۲) و مهراییان و همکاران (۱۳) که اکثر دانشجویان از آینده شغلی شان رضایت داشتند مطابقت دارد.

نتایج مطالعه رجالی و همکاران نشان داد که ۹۵/۶ درصد از دانشجویان دانشکده بهداشت اصفهان دارای نگرش مثبتی نسبت به رشته تحصیلی خود بودند (۱۴). اختلاف در این نتایج می تواند به علت تفاوت در پرسشنامه های به کار گرفته شده برای انجام مطالعه و فاصله زمانی انجام مطالعه در دو دانشگاه باشد. مطالعه ای در آمریکا نشان داد اکثر دانشجویان پزشکی نسبت به افت وجهه اجتماعی و درآمد پزشکی نگران بوده اند (۱۰). همچنین یک پژوهش در فرانسه در سال ۱۹۹۰ نشان داد ۶۰ درصد دانشجویان پزشکی اعتقاد داشتند نیروی پزشکی تربیت شده بیش از نیاز جامعه است (۱۵ و ۱۶).

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که ۵۹/۸ درصد از دانشجویان رشته بهداشت محیط و ۴۳/۷ درصد از دانشجویان بهداشت حرفه ای اعلام نمودند دروس این دو رشته تحصیلی و محتوای آنها به گونه ای است که نیازهای شغلی دانش آموختگان را در محیط کار تأمین نمی کند. نتایج تحقیقی که بین دانش آموختگان

Attitudes of environmental and occupational health students toward their field of study and future career in Ardabil University of Medical Sciences

H. Reza Khani Moghadam(PhD Student)¹, A. Dargahi(PhD Student)^{2*}, A. Azizi(PhD)³,
F. Amirian (MD)⁴, S. Sahraee(MSc)⁵

1. School of health, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran.

2. School of Health, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran

3. Department of Social Medicine, School of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

4. Department of Pathology, School of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

5. Department of Nursing, School of Nursing, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

---

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 4(2); Spring&Summer 2016; pp: 46-52

Received: Feb 28th 2015, Revised: Jan 31th 2016, Accepted: Feb 1th 2016.

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Detection of the factors that influence environmental health students' attitudes could help us to set regulations, providing adequate facilities, training qualified and competent health workers and is effective to create a passionate environment in the College. The aim of this study was to evaluate the attitude of environmental health and occupational health students towards their education and career in Ardabil University of medical sciences.

METHODS: In this cross-sectional study, 100 students were selected among environmental health and occupational health students enrolled in the first semester of the 2014-15. The Data were collected by using the questionnaire of University of Minnesota containing 17 questions with Likert scale. The Data were analyzed by using SPSS-16 software.

FINDINGS: The mean score of attitude towards future career in environmental health and occupational hygiene students was 52.5 ± 9.86 and 52.8 ± 8.1 , respectively. The mean score of attitude towards future career in studied students was higher than that of the acceptable score. Moreover, minimum and maximum scores of the attitude in environmental health students were 26 and 71, respectively, and these values for occupational hygiene students were 41 and 70, respectively.

CONCLUSION: According to the results, students had a positive attitude towards their education and future career. Adjusted number of students accepted in the field of environmental health and occupational health, proper distribution of human resources, helping students to know more about academic disciplines before the entrance exam of universities and provide consultation and supporting them to clarify their education and job prospects can improve their attitudes.

KEY WORDS: Attitude, Environmental health and occupational health students, Field of Study, Future career, Ardabil

---

---

*Corresponding Author; Abdollah Dargahi

Address: School of Health, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran

Tel: +98 2164320000

E-mail: a.dargahi29@yahoo.com

References

1. Rejali M, Mostajeran M, Lotfi M. Health students' attitude towards their field of study and future career in health faculty of Isfahan University of Medical Sciences. *Health System Research*. 2010; 6(1):106-14. [In Persian]
2. Sadr-Arhami N, Kalantari S, Atarod S. Medical Students Attitude Towards their Field of Study and Future Career. *Iranian Journal of Medical Education*. 2004; 4 (1): 76-81. [In Persian]
3. Iravani K, Amini M, Doostkam A. A survey of medical students' attitude toward medicine and it's future in Jahrom Medical University (basic and clinical stages). *Iranian Journal of Medical Education*. 2002; 2(2): 28-9. [In Persian]
4. Hamdi M, Soleimani B, Nasr-Isfahani B, Mandegar H. Evaluation of graduate student from 1989 to 1994 in school of health regarding their employment or continuing education. *Journal of Research in Medical Sciences*. 1998; 3(1): 32-6.
5. Sharifi MR, Taheri-Nassaj H. Medical students' Attitude Towards Studying Medicine. *Iranian Journal of Medical Education*. 2001; 1 (4): 36-43. [In Persian]
6. Rejali M, Mostajeran M, Lotfi M. Isfahan medical science university, school of health students attitudes toward the health sciences field and his career in 2009. *Journal of Health System Research*. 2011; 5(1): 106-15. [In Persian]
7. Fardanesh H. Educational technology. 16th ed. Tehran: Tehran University; 2004. pp: 56-63. [In Persian]
8. Malakoutian M, Parvaresh A. The Employment Situation of Environmental Health Graduates in Iran between 1996 - 2002. *Iranian Journal of Medical Education*. 2003; 3 (2): 65-71. [In Persian]
9. Samadi M, Taghizadeh J, Kashi-Tarash-Esfahani Z , Mohammadi M. Evaluating environmental healthstudents' attitudes toward their discipline and future career in Hamedan University of MedicalSciences. *Iranian Journal of Medical Education*. 2010; 9(4): 331-36. [In Persian]
10. Hafferty FW, Boulger JG. A look by medical students at medical practice in the future. *Journal of Medical Education*. 1986; 61(5): 359-67.
11. Cliff MM, Clif TM, Cliff M. Attitudes of medical students toward medical school and their future careers. *Journal of Medical Education*. 1972; 47(7): 539-46.
12. Watt CD, Greeley SA, Shea JA, Ahn J. Educational views and attitudes career goals of MD-PhD students at university of Pennsylvania school of medicine. *Academic Medicine*. 2005; 80(2): 193-8.
13. Mehrabian F, Dadash-Khah Z, Karimi Z. Attitude of Environmental Health Students Toward their Discipline and Future Career in Guilan University of Medical Sciences. *Research in Medical Education*. 2012; 4 (1) :43-8. [In Persian].
14. Hajian K, Nasiri A. Evaluation of medical students' attitude toward future job in Babol University of medicalsciences. *Journal of Babol University of Medical Sciences*. 2006; 29(8): 86 – 95.
15. Rowsell R, Morgan M, Sarangi J. General practitioner registrars' views about a career in general practice. *British Journal of General Practice*. 1995; 45(400): 601-4.
16. Vellier C, Verbist JP. Medical students facing their future career: a survey in Lille. *Cahiers de Sociologie et de Demographie Medicales*. 1992; 32(1): 79-110.
17. Hamdi MR, Parvaresh AR, Amin M. Job description and educational needs of different levels of environmental health graduates. *Iranian Journal of Medical Education*. 2005; 5(2): 63-71. [In Persian]